

Opinie – 1 november 2016

 3.300 47

Xavier Baudet

Historicus en popproducer

Woorden met een negatieve connotatie moet je niet afschaffen

Aan de oorzaak van die bijklank kun je als overheid wél iets doen

cc-foto: Franklin Heijnen

Het woord 'allochtoon' heeft in de loop der jaren een negatieve bijklank gekregen. Om die reden haalt de overheid het woord per direct uit haar officiële vocabulaire. Een grote denkfout.

Volgens mij is het een verkeerde reactie om woorden te willen afschaffen met het argument dat ze een negatieve bijklank hebben gekregen. Dat laatste is namelijk te subjectief. Dat wil zeggen: anders dan bij het woord 'poep' of het woord 'kanker' is er geen uitgesproken negatieve connotatie verbonden aan het woord allochtoon. Maar dat verandert op het moment dat een overgrote meerderheid zo'n woord negatief gebruikt. En de overheid versterkt dat door het woord niet langer te willen gebruiken. Andersom komt overigens ook voor: ik heb begrepen dat "vies" in Antilliaans straatjargon 'mooi' of zelfs 'lekker' betekent. Dat is nu geen aanleiding het woord te veranderen, maar het zou kunnen als een meerderheid 'vies' anders gaat uitleggen.

Als overheid kun je er voor kiezen een trend te volgen of er juist tegenin te gaan. Dat laatste levert consultants minder op want het vereist geen grootschalige omschakeling en alleen daarom al is de status quo niet zo populair bij de top van het

nationaal management. Logisch, want dingen veranderen is hun beroep. Maar wie een woord verandert omdat mensen dat woord negatief gaan gebruiken maakt een denkfout: Je verandert de lading niet door het woord te veranderen. Ook de opvolger van het woord allochtoon zal spoedig een negatieve klank krijgen als mensen negatief praten over het fenomeen waarvoor we dat woord gebruiken. Het woord 'gesticht' werd ooit geïntroduceerd omdat 'gekkenhuis' te beladen was. Maar het woord gesticht is inmiddels synoniem met gekkenhuis. De negatieve associaties die de samenleving had (heeft?) met geesteszieken bleken sterker dan de oorspronkelijke neutraliteit van het woord gesticht. Het woord 'geestesziek' maakte plaats voor 'psychiatrisch'. Maar ook dat woord wordt gebruikt om kritiek te uiten op afwijkend gedrag, bijvoorbeeld dat van Max Verstappen, dat we als onsympathiek ervaren, maar dat niet noodzakelijkerwijs duidt op een probleem in de hersenen.

Uiteraard zien we deze trend niet alleen in Nederland. In Engeland is het woord 'deaf' schijnbaar te negatief en is daarom 'audibly-challenged' geïntroduceerd: 'auditief uitgedaagd'. Het woord uitdaging heeft namelijk een positievere connotatie dan 'doof'. De vraag is echter of de dove er zelf ook maar iets aan heeft. En legt het woord 'uitdaging' de verantwoordelijkheid niet wat veel bij de dove zelf? Alsof hij een uitdaging niet aandurfde toen hij zijn opvatting over de Matthäus Passion voor zich hield. Wel biedt het ons inspiratie voor de opvolger van het woord allochtoon: Etnisch Uitgedaagd.

"Dit is geen politieke correctheid. We passen ons aan aan de gevoelens in de samenleving" zegt Jan Latten van het CBS. Hij vergist zich. Dit leeft niet in de samenleving, maar bij een subcultuur binnen die samenleving die ook de namen van schilderijen en hele passages in boeken wil veranderen omdat ze bijvoorbeeld het woord 'Moor' of 'Eskimo' beledigend vinden. (Strikt genomen hebben die mensen natuurlijk gelijk zodra er ook maar één persoon opstaat die zich beledigd voelt door het woord Moor of Eskimo. Maar in het Arabië van de 15e eeuw en in het hedendaagse Groenland hebben ze wel wat beters te doen dan zich te bekommeren om de zorgen van Nederlandse museumdirecties).

Het woord 'allochtoon' is een neutraal begrip. De beste manier om tegen te gaan dat dat woord een negatieve bijklank krijgt is door het zelf ongestoord (sorry voor diegenen die het woord 'gestoord' niet meer vinden kunnen) in z'n neutrale betekenis te blijven gebruiken. Wie denkt dat de lading van een woord positiever wordt door er een ander label op te plakken heeft Orwell's 1984 gelezen en precies níet begrepen waar dat boek tegen waarschuwt.

Tot slot: het anders willen benoemen van de groep mensen die we nu kennen als allochtonen omdat dat woord een negatieve bijklank zou hebben plaatst die mensen in het hokje 'zielige hulpbehoevenden'. Het wáre stigmatiseren bestaat daaruit, en niet uit de specifieke benaming die we ze toekennen. De moeite die sommigen doen om een groep zielig te verklaren en van die zieligheid te genezen met een nieuw labeltje zorgt voor rancune. Zowel bij de allochtoon die hier niet echt door wordt geholpen als de autochtoon die zich afvraagt waarom hij dat soort aandacht niet krijgt.

Misschien moeten we wat minder bezig zijn met symboolpolitiek en wat meer met arbeidsmarktproblematiek. Anoniem solliciteren, terugdringen van de flex-cultuur, investeringen in de buurten en wijken door grootschalige instellingen op te delen in kleinschalige buurthuizen, ziekenhuizen, scholen et cetera. Als je wilt dat mensen integreren heb je een samenleving nodig om ín te greren. Dat weten we allemaal al jaren. Laten we er eens wat mee gaan doen.

• **Allochtoon**

• **Politiek**

Geef een reactie

Je moet [inloggen](#) om een reactie te kunnen plaatsen.

Laatste reacties (47)

johannn – 3 november 2016 at 14:26

Hilda Verwey Jonker bedoelde juist met haar 'autochtoon', 'allochtoon' om deze negatieve connotatie weg te nemen die de voorgaande benamingen hadden gekregen; ik meen van gastarbeider.

Dat ging een tijd goed, en toen 'migreerde' de foute connotatie naar het nieuwe woord.

Vervang deze woorden door andere, en vroeg of laat krijgen die ook die foute connotatie mee.

.

[Log in om te reageren](#)

omaoeverloos – 3 november 2016 at 09:59

We zijn toch allemaal tonen?

[Log in om te reageren](#)

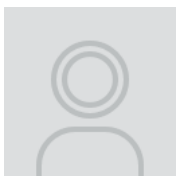

johannn – 3 november 2016 at 14:20

Dat zegt u nu wel, Oma.

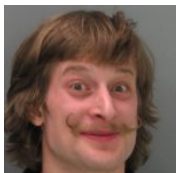
Maar die andere tonen zijn toch niet zo zuiver als de mijne.

.

Zandb – 3 november 2016 at 16:35

In feite klopt dat. Maar blijkbaar zijn sommigen meer toon dan anderen.....

Heftklammern – 2 november 2016 at 11:21

Wat denk je van 'mensen met een autochtone beperking' ?

[Log in om te reageren](#)

Piet de Geus – 2 november 2016 at 15:36

Wil je je wel een beetje aan de afspraken houden? En die luiden dat we beperkingen hebben vervangen door uitdagingen. Het moet dus iets zijn als: mensen met een inburgeringsuitdaging.

--- **Deze persoon is verwijderd** — — 2 november 2016 at 10:10

— Dit bericht is verwijderd —

[Log in om te reageren](#)

KeesV – 2 november 2016 at 08:48

Goede analyse. Hoe passen we dit toe op het woord 'neger'?

Dat was tot voor kort ook een neutrale term, en werd verkozen biven het denigrerende 'zwarten'. Tegenwoordig is het eerder andetsom.

Daarbij heb ik begrepen dat het in antilliaans straatjargon eerder een 'geuzenterm' is (overgewaaid uit Amerikaanse hiphop scene).

Ik denk dat het een erg lastige discussie is. Het is – in mijn ogen – makkelijk om dit alles af te doen als symboolpolitiek.

[Log in om te reageren](#)

SjarrelDeWroet – 2 november 2016 at 08:36

Nederlander met/zonder migratieachtergrond ligt nou ook niet echt lekker in de mond. Alleen al vanuit dat uitgangspunt wordt het verdomde lastig om allochtoon/autochtoon in ieder geval in het dagelijks taalgebruik uit te bannen. Je zou het natuurlijk af kunnen korten tot nemma/nezma, maar dan kan je over een aantal jaar weer op zoek naar een nieuwe definitie omdat ook die benamingen weer "besmet" zijn. Het is overigens nogal vreemd om een eigenschap die niet van toepassing is, te benoemen. Een fiets zonder elektrische hulpmotor is gewoon een fiets.

[Log in om te reageren](#)

Joop Zuremelk – 2 november 2016 at 07:22

Een prima analyse al zou ik een iets andere invulling aan de laatste alinea geven.

+1

[Log in om te reageren](#)

Piet de Geus – 2 november 2016 at 04:47

“ik heb begrepen dat “vies” in Antilliaans straatjargon ‘mooi’ of zelfs ‘lekker’ betekent”

Er zijn zelfs lieden die ‘vet’ in positieve zin gebruiken. Bezuiden de Moerdijk wordt zelfs ‘vet gaaf’ gebruikt, ondanks problemen met het uitspreken van de g. Al schijnt het dan weer politiek correct te zijn om te zeggen dat het uitspreken van de g voor hen een uitdaging is.

Het zijn allemaal varianten op: ‘cool’ is het nieuwe ‘hot’. Het zijn de gebruikers van een taal die bepalen wat voor betekenis en gevoelswaarde aan een woord wordt toegekend. En dat kan ook nog eens van subcultuur tot subcultuur en van regio tot regio verschillen. Daar verandert geen commissie van ambtenaren of politicus iets aan door te verordonneren dat we hoognodig een nieuw woord moeten introduceren.

Voordat die nutteloze idioten uit zijn vergaderd is er door het immer creatievere volk al een lading aan die nieuwe term gegeven. Ik zal wat dat betreft nooit vergeten wat mijn sigarenboer zei toen agenten het signalement van de daders vroeg toen hij weer eens was overvallen. Bij een eerdere overval was zijn man al doodgeschoten door daders met hetzelfde signalement (de Diamantbuurt lag bij hem om de hoek). Maar hij had zijn Amsterdamse humor behouden en begon niet over Marokkanen of een Noord-Afrikaans uiterlijk of over licht getinte medelanders maar zei smalend: het waren aanwinsten voor de samenleving. En die agenten wisten precies wat hij bedoelde en noteerden: naffers.

Hoezeer ik ook een voorstander ben van de multiculturele samenleving en hoezeer ik ook vind dat migranten in het algemeen inderdaad een aanwinst voor de samenleving zijn, ik snapte precies waarom dat er vanuit zijn positie en vanuit de selectie uit die ‘aanwinst voor de samenleving’ waarmee hij keer op keer werd geconfronteerd heel anders uitzag. En ik moest grimlachen om hoe hij volkomen politiek correct reageerde en aan een positief begrip als ‘aanwinst voor de samenleving’ een heel andere lading gaf.

Dat is namelijk hoe taal werkt: de gebruikers ervan zijn degenen die aan termen een lading geven en niet een stel idioten die geen benul hebben van hoe taal werkt en proberen new speak te introduceren omdat ze inderdaad geen donder hebben begrepen van hoe Orwell daarmee het stalinisme op de hak nam.

Wil je iets veranderen aan de betekenis van woorden en aan de lading ervan dan zul je toch echt af moeten dalen tot de realiteit van de mensen die die woorden gebruiken. Dat is waar woorden betekenis krijgen en niet in een of andere commissie die is opgetuigd door politici die daarmee slechts hun taakverzuim proberen te camoufleren.

[Log in om te reageren](#)

[Alle Reacties](#)

Tweet van de dag – 9 mei 2019

“*Het effect van die SP-campagne is vooral dat iedereen nu weet wie de lijstrekker is van de PvdA, terwijl de lijstrekker van de SP nog net zo onbekend is als voorheen.*”

 [Wil Eikelboom](#)

[advertentie]

Gerelateerde artikelen

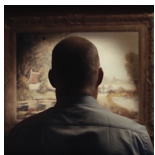
Het FvD is een SGP zonder God en Thierry Baudet een haatimam zonder Allah

GroenLinks-Kamerlid Özdil: Schaf asociaal studieleenstelsel af

Pleidooi voor materialisme

Hans Brusselmans verdeelt SP

Biodiversiteit moet hét Europese verkiezingsthema worden

